

KOUZLA NÁHODY

Synchronicita, znamení a řád skrytý v chaosu

VYBRANÉ ÚRYVKY Z RŮZNÝCH KAPITOL KNIHY

Náhoda promlouvající skrz znamení

Znamení se tedy nerodí samo o sobě – vzniká v okamžiku, kdy mu přisoudíme význam. Jinými slovy, znamení je „náhoda, kterou bereme vážně“.

S podobnými zkušenostmi se setkává téměř každý. Zhlédneme na hodinách opakující se čísla, potkáme člověka přesně ve chvíli, kdy na něj myslíme, nebo z rádia zazní píseň, která nějakým způsobem odpovídá na naši aktuální situaci. V takových momentech máme často pocit, že se náhoda mění v osobní sdělení.

Právě zde se ale ukrývá i úskalí. Stejně jako může znamení otevřít dveře k hlubšímu pochopení, může nás i svést – pokud začneme ve všem kolem sebe vidět jen „znamení“, nebo ztratíme schopnost nadhledu. Pak se může stát, že nás místo inspirace zaplaví iluze.

Rozpoznat, co je pro nás opravdu znamením, a co jen prchavým výtvorem naší mysli, není snadné. Pomoci nám může všímavost k opakování symbolů, vnímání souhry okolností, ale i vědomí, že každý znak nese různé významy podle určitého kontextu, například kulturního nebo sociálního. Hranice mezi inspirací a iluzí je křehká – a právě proto je důležité, abychom zůstali otevření a naučili se poslouchat hlas své intuice.

Je náhoda podmínkou svobody?

Můžeme mluvit o svobodě v dokonale determinovaném světě? Nebo je trhлина v kauzalitě tím, co nám umožňuje tvořit, rozhodovat, odpovídat na události, které přicházejí nečekaně?

Náhoda možná není hrozba, ale prostor, ve kterém dostává příležitost vůle.

Může náhoda tvořit řád?

Vpřírodě, v umění, v životě samotném – kolikrát jsme byli svědky toho, jak se z chaosu zrodilo něco celistvého a krásného? Fraktály, spirály, emergentní jevy.

Možná není pravým protikladem řádu náhoda, ale mrtvý mechanický systém. Náhoda je živá, a právě tím dává prostor růstu.

Dalo by se říci, že na jedné straně je protikladem živého, životodárného řádu život bez jakéhokoliv řádu – tedy absurdní život – a na straně druhé je jako jeho protiklad řád mrtvý, tedy soubor pravidel, instrukcí, direktiv.

Má náhoda smysl? A může nést poselství?

Jsou náhodná setkání opravdu náhodná? Co když se v nich zrcadí něco hlubšího, co nás přesahuje? Jung mluví o synchronicitě, výskytu vnější události a vnitřního stavu ve stejném okamžiku. Věštba, sen, znamení – jsou to náhody ve smyslu jazyka světa, kterému jsme se odnaučili naslouchat?

Možná náhoda není jen kolizní hluk ve vesmíru. Možná je spíše jako zvuk Mozartovy kouzelné flétny v dálce, slabý, nejasný, ale nesoucí pozvání k bdělosti.

Moje první setkání s vykládacími kartami

Už je to několik desítek let, co jsem jako obvykle jela z Prahy do Pardubic strávit Vánoce s rodinou. Přijela jsem vlakem a na nádraží jsem měla chvíli času, než mi jel autobus na Duklu. Bloumala jsem halou, až jsem se zastavila u malého knihkupectví a začala si prohlížet vystavené tituly.

Najednou mě zaujala nevzhledná krabička s nápisem Magické karty. V té době jsem se věnovala ekonomii a výzkumným projektům v mezinárodní firmě, vykládací karty pro mě byly naprosto cizím světem. Nevím, co mě k tomu tehdy vedlo, ale nechala jsem si krabičku ukázat. Obsahovala knihu Magické karty od Elisabeth Drabeck a dvě sady vykládacích karet, dnes známých jako karty Madame Lenormand. Z nějakého záhadného důvodu jsem si knihu s kartami koupila. Bylo to těsně před Štědrým dnem. Balíček skončil v kufru, a já na něj úplně zapomněla.

Vánoce proběhly v klidu. Rozhodla jsem se zůstat i na Silvestra, protože jsme byli s kamarádem domluveni, že tento večer strávíme spolu v klubu. Vzhledem k nečekaným nepříjemným okolnostem, které nejsou vzhledem k tomuto příběhu zajímavé, se očekávané plány neuskutečnily. Nakonec jsem zůstala na Silvestra s rodiči doma, docela nešťastná z vývoje událostí, s trochou naděje, že se to snad vyřeší k lepšímu.

Rodiče se dívali na televizi, mě to nebavilo. Nic mě nebavilo. Pak jsem si vzpomněla na neotevřený balíček z knihkupectví. Řekla jsem si: Tak jo. Horší už to být nemůže. Otevřela jsem knihu, zběžně ji prolistovala a podle pokynů zkusila první výklad. Vyšel dost hrozivě, samé nepříznivé karty kolem té mé, celý výklad byl mnohem temnější, než bych si v tu chvíli přála.

Nevěřila jsem, že by to mohla být pravda, tak jsem zkusila nový výklad. Karty byly trochu jiné, některé stejné – ale interpretace opět velmi podobná. Nakonec jsem si s kartami hrála skoro až do rána. Výklady se měnily jen mírně, ale žádná „slibná věštba“ se nekonala. A tehdy jsem si připustila, že na těch kartách možná něco je.

Později, když naše firma přicházela o projekty, ale zaměstnávala nás dál a my nevěděli, co dělat (kromě popíjení Becherovky), jsem jednoho dne přinesla karty do práce a začala pro zábavu vykládat. Z počátku jsme si užili spoustu legrace, karty uměly například odkrýt i to, čím jste byli v minulém životě, což bylo často velmi trefné a vtipné. Pak se ale něco změnilo. Moje výklady se začaly naplňovat, někdy až znepokojivě přesně – v detailech, které jsem opravdu nemohla tušit. Připadalo mi, že mezi mnou a těmi kartami vznikl nějaký vztah, přestože byly obyčejné a ani trochu výtvarně krásné, spíš naopak.

Později u mě byl na návštěvě přítel Makedonec, který karty spočítal a zjistil, že jedna chybí. Zdálo se mi, že se úplně pomátl. Začal křičet: Jedna karta chybí, to je neštěstí! A než jsem ho stačila zastavit, vyhodil všechny karty z okna z šestého patra. Chybějící karta se zanedlouho našla za sedačkou.

Bylo mi to moc líto. Od té doby jsem si koupila několik jiných sad karet Madame Lenormand (ty původní Magické karty zmizely z trhu), ale už mi s nimi nikdy nešlo tak dobře vykládat, jako s těmi z pardubického nádraží.

Dnes používám tarotové karty Crowleyho. Pracuji s nimi jen občas, pro sebe nebo přátele. Vykládá se mi s nimi velmi pěkně, ale už jen málokdy se dostanu k tak konkrétním výkladům, jako to bylo s mými prvními Magickými kartami.

Je to škoda, ale možná tak to má být.

Doslov

Náhoda je – a zároveň není – mocnou, nevyzpytatelnou čarodějkou, jak se někdy uvádí. Vnímáme ji spíše jako projev pradávných bohů, jako základní princip, který činí vesmír krásným a dává mu smysl. Ať už jde o princip vzdálený, nebo bytostně blízký, vždy se vymyká čachrům pragmatismu, touze po moci či ovládnutí – zvláště když nakonec není jasné, co vlastně ovládáme, a vše se rozplývá v nicotě. Jako zmačkaný papírek v kapse hazardního hráče, který se zoufale snaží vyhrát.

Krásu náhody lze zahlédnout s nadcházejícím ránem, občas zazáří i v denním shonu, nejzřetelnější je však v tichu noci. Nemusí to být jen hvězdná obloha – stačí, když se svět na chvíli ztiší a dovolí nám alespoň přiblížit se k pochopení principu náhody.

Náhoda není hazardní hráč. Nepodvádí. Umí nám být průvodkyní. Umožňuje nahlédnout do krajiny nevědomí, nejčastěji prostřednictvím znamení. A dovoluje opatrně a po špičkách přiblížit se k odpovědím na odvěké otázky lidstva: Kdo jsme? Kam směřujeme? Proč?

Možná jsme něco jako bludičky – křehké, ale se světlem v sobě. Máme potenciál vystoupit z nekonečného koloběhu výher, pádů a ztrát a vstoupit do vědomého, nekonečného procesu tvoření. Možná i lepšího světa.

Není to snadná cesta. Může být plná nášlapných min, vést po bojišti lemovaném náhrobky padlých bojovníků. Přesto věříme, že s obezřetností, statečností a především s poctivostí k sobě i k ostatním lze touto pro někoho hroživou, pro jiného kouzelnou krajinou projít.

